

Sygn. akt IV CSK 184/15

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa S. w E.
przeciwko P. w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 7 października 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 30 października 2014 r., sygn. akt I ACa 378/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód – S. z siedzibą w E. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 30 października 2014 r., zmieniającego poprzez oddalenie powództwa wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie, którym zasądzono od pozwanego P. z siedzibą w W. kwotę 76.600 zł wraz z ustawowymi odsetkami.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyte umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

Skarżący nie wskazał, na której z przyczyn wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. oparł wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania. W uzasadnieniu wniosku ogólnie stwierdził, że „w jego opinii podniesione zarzuty prawa materialnego i procesowego mają bardzo istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, a także powinny być wyjaśnione przez Sąd Najwyższy w szczególności w zakresie zastosowania przepisu art. 49e ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych”. Wskazał, że w jego

ocenie przepis ten powinien być powołany jako materialno-prawna przesłanka rozstrzygnięcia obok art. 410 § 2 k.c. Takie sformułowanie i uzasadnienie wniosku jest nieprawidłowe.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej i innych podobnych spraw, wymaga precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). W zasadzie powinno to być zagadnienie nowe, o charakterze rzeczywistym, a nie teoretycznym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji. Argumentacja uzasadniająca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi zawierać odrębne, pogłębione wywody wskazujące na zaistnienie powołanych okoliczności, uzasadniających przyjęcie skargi (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2008 r., II PK 3/08, nie publ.; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06, nie publ.; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, nie publ.; z dnia 19 grudnia 2001 r., IV CZ 200/01, nie publ.).

Powołanie się na przesłankę istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa - mimo wystąpienia takiej potrzeby - nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, zawierającej szczegółowe omówienie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze, przytoczenia odpowiednich orzeczeń i wyjaśnienia, na czym one polegają (por. postanowienia

Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.).

Natomiast przyczyna oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia.

Skarżący wprawdzie wskazuje na potrzebę wyjaśnienia wątpliwości związanych z zastosowaniem niektórych przepisów prawa jako podstawę wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, jednak czyni to w sposób niewystarczający, by móc uznać je za spełniające wymagania stawiane którejkolwiek z pierwszych dwóch przyczyn wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Powód nie podjął nawet próby sformułowania konkretnej kwestii, pozostającej się w związku z wykładnią wskazanych przepisów, która mogłaby uzasadniać występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Stwierdzenie, że „w ocenie strony skarżącej zarzuty prawa materialnego oraz procesowego mają bardzo istotne znaczenie [...]” jest zbyt ogólne. W odniesieniu do potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, skarżący wskazał co prawda na potrzebę dokonania wykładni pojęcia „stwierdzenie nieprawidłowości w wyniku kontroli” w rozumieniu art. 49e

ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jednak nie przedstawił argumentacji na poparcie możliwych do zajęcia stanowisk, ani nie wskazał judykatów, które dokonywałyby rozbieżnej interpretacji tego sformułowania. Wskazać również należy na jednolite stanowisko judykatury w przedmiocie wyłączenia zbiegu roszczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia z roszczeniami z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2009 r., IV CSK 523/08, z dnia 12 kwietnia 2012 r., II PK 174/11, z dnia 11 maja 2012 r., II CNP 65/11).

Część argumentacji podnoszonej we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odnosi się ponadto do postępowania dowodowego przeprowadzonego przed Sądami *meriti*, co jest niedopuszczalne wobec związania Sądu Najwyższego podstawą faktyczną rozstrzygnięcia (art. 398³ § 3 k.p.c., art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. *a contrario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania. Uwzględniając charakter dochodzonego roszczenia, status powoda i okoliczności faktyczne sprawy o kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono w oparciu o zasadę słuszności (art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c.).